

David Bergé
bij MER en bij Netwerk Aalst

ALLEDAAGSE SPANNING

Voor 'Fragile City' maakt David Bergé in de voetsporen van Le Corbusier een reis naar het Oosten. De neerslag brengt hij in een compacte presentatie bij Netwerk Aalst en – samen met curator Elke Krasny en architect Tulay Atak – een boek bij MER. Een trip door de geschiedenis die onvermijdelijk vooruit kijkt in de tijd.

Pieter VAN BOGAERT

Een bed en een mobiele telefoon. Opvang en verbondenheid. Het beeld leidt de gedachten naar de Europese vluchtelingen crisis. En toch is het iets helemaal anders. Het komt uit een andere tijd: 2011 en de hoop van de Arabische Lente. Het gaat over een andere reis: een westerling op weg naar het oosten.

Tussen 2010 en 2012 leeft David Bergé zonder vast adres. Hij reist en slaapt waar hij onderdak vindt. Hij fotografeert elk bed waarin hij heeft geslapen. Eén van die foto's toont hij nu bij Netwerk. De foto ligt in een vitrine met daarop een boek. Daarin staan meer foto's van dezelfde fotograaf, van dezelfde reis van Oost naar Italië, via de Balkan naar Griekenland en Turkije. Geen intieme beelden van bedden, maar stadsbeelden van de publieke ruimte. Scherpe foto's, in kleur, goed gekaderd, goed belicht.

De foto op de cover van het boek, achter de titel, is licht bewogen, onscherp, slecht belicht en in zwart-wit. Je ziet de contouren van een stad in beweging met daarachter – dit is een gelaagd verhaal – de gloed van een vuur aan de einder. Koepels en minaretten verraden dat dit een stad is uit het oosten. Je denkt opnieuw aan de vluchtelingen in de Brusselse Noordwijk. Je denkt: vier jaar later. Maar het is honderd jaar eerder. Toen reisden twee jongemannen – Charles-Édouard Jeanneret en August Klipstein – naar het oosten. Toen heette dat de 'Grand Tour'. Het was deel van hun vorming. Onderweg namen ze nota's, ze hielden een schetsboek bij en maakten foto's. Die foto's zijn niet echt spectaculair: huizen, tuinen, mensen. Ze zouden verloren gegaan zijn in de geschiedenis als niet één van de twee –

David Bergé, 'Fragile City', installatie bij Netwerk

Jeanneret – enkele jaren later bekend wordt als de architect Le Corbusier. Die wetenschap doet anders kijken.

ZOEKENDE BLIK

Die verschuiving in de blik, dat is het eigenlijke onderwerp van 'Fragile City'. Hoe kijk je naar een beeld? Hoe begrijp je een beeld? Het is het onderwerp van David Bergé. De foto's die hij maakt honderd jaar na Le Corbusier zijn technisch van een betere kwaliteit, maar ze lijken even onspectaculair. Daar ontstaat de spanning in dit boek. Het is de spanning tussen Klipstein en Jeanneret; tussen Jeanneret en Le Corbusier; tussen Le Corbusier en Bergé. Het is de spanning tussen de drie auteurs van dit boek: de fotograaf Bergé, de architect Tulay Atak en de curator Elke Krasny. Elk kijkt met een andere blik. Die spanning werkt door in de blik van de kijker. Het zit in de spanning tussen tijd en ruimte. Hoe de geschiedenis haar stempel drukt op de stad. Dat zie je in het contrast tussen de foto's van Bergé en die van Jeanneret en Klipstein. Maar ook zonder de beelden van honderd jaar geleden is die spanning zeer present in de foto's van Bergé: het zit in de aandacht voor symbolische

plekken als een munitiebunker, een memoriaal, een moskee of een kerkhof in de stad. Daar zit de spanning tussen oud en nieuw.

Die aandacht voor de omgeving, meer dan voor het onderwerp; voor de blik, meer dan voor het beeld: dat loopt als een rode draad door het werk van Bergé. Een jaar geleden was ik deel van één van zijn 'Walk Pieces'. Om zes uur 's ochtends vertrokken we met een tiental personen voor een wandeling door de stad. We voelden, meer nog dan dat we die zagen, de overgang van nacht naar dag. We wandelden, meer nog dan door de ruimte, door de tijd. We werden deel van het beeld. En we deden dat in stilte, zonder commentaar, om ruimte te laten voor de blik van een ander. Dit boek is ook zo een wandeling. Doorheen de tijd: van 1911 naar 2011 naar vandaag. Doorheen de ruimte: van West naar Oost en weer terug.

David Bergé, 'Fragile City' tot 15 november in Netwerk, Houtkaai 15, Aalst. Open wo-vr van 11-17 u., za-zo van 14-18 u. Tegelijkertijd bij Netwerk: Fabien Giraud & Raphaël Siboni, Karel Breugelmanns, Stijn Ank en de groepstentoonstelling 'Arbeid'. www.netwerk-art.be

'Fragile City', het boek van Tulay Atak, David Bergé en Elke Krasny is uit bij MER Paper Kunsthal. 156 p., 20 euro. ISBN 978-9-491-77557-4 www.davidberge.be

Antunes' gekadreeerde doorzichten en afsnijdin- gen zouden geïnspireerd zijn op de wijze waarop Deren daarmee omgaat in haar experimentele films. En het grid van het vijfde hangende gouden koperwerk 'Serving objects'(2015) is direct geïnspireerd op Anni Albers textiele werk 'Tapestry'(1948) dat zich in de collectie van het MoMa in New York bevindt. Door het inbouwen van referenties aan andere kunstenaars wil Antunes zich wellicht behoeden voor een al te eenduidige lezing van haar werk. Voor mij schuilt daarin echter geen gevaar, omdat het zo'n sterke, gelaagde ruimtelijke ervaring genereert.

Isabelle DE BAETS

Leonor Antunes, 'I stand like a mirror before you' tot 15 november in KIOSK gallery, Louis Pasteurlaan 2, Gent. Open di-vr van 14-18 u., za-zo van 11-18u. www.kioskgallery.be

Nieuwe galeries op de
Leopoldplaats in Antwerpen

HET ZUID LOOPT LEEG

Nadat verschillende galeries op het Zuid in Antwerpen al naar andere contreien verkasten, maken ook galerie Geukens & De Vil en mariondecannië artspace die beweging. Ze vonden een nieuw pand op de Leopoldplaats in het centrum van Antwerpen, waar ze elk een verdieping voor hun rekening nemen. Het hoekhuis heeft veel ramen en dus veel daglicht. Beide verdiepingen herinneren aan leefruimtes en dat zorgt voor enige gezelligheid.

Galerie Geukens & De Vil kiest voor de inhuldiging van hun ruimte voor een groepstentoonstelling. Er is werk te zien van Ruben Bellinkx, Bert De Beul, Peter De Meyer, Tim Etchells, Gideon

Kiefer, Sophie Kuijken, Sofie Muller, Jaromir Novotny, Sofie Van der Linden, Ane Vester en Finbar Ward. Het is een knappe tentoonstelling met een doordachte opstelling, die een mooie dialoog tussen de kunstenaars oplevert. De werken komen in deze nieuwe ruimte goed tot hun recht. De bouwstijl is wel imposant door tal van moulures, maar de sobere afwerking en de hoge plafonds bieden genoeg ademruimte.

Bij mariondecannië artspace is de ruimte rustiger en strakker. Met haar non-profit-ruimte biedt ze een platform aan kunstenaars en onafhankelijke curatoren. Dit seizoen gaat ze in zee met HELD, een samentrekking van de familienamen van Wilfried Huet, Dirk Engelen, Stella Lohaus en Isabel Devriendt. Deze groep is anderhalf jaar geleden opgericht en stelt zich ook letterlijk als held op. "We staan voor strijdvaardig en helder", zegt Stella Lohaus. "We willen gedurfd zijn, verzetten ons tegen de intellectualisering van kunst en tonen dingen waarbij we onszelf verrassen. Als galerie heb je een vaste kern en word je specialist van een oeuvre. Wij willen niet in een spoor treden en verzetten ons tegen een format en voorspelbaarheid."

Verder vinden ze een zaaltekst niet noodzakelijk om het werk te begrijpen. Kunst mag niet hermetisch worden. "We vinden het absurd om mensen bang te maken van kunst." Ze zoeken naar een platform buiten de institutionele canon. "Die is te beperkend omdat die te veel of alleen op Vlaamse kunst focust. Wij richten ons op Belgische kunst." Als aftrap van het nieuwe seizoen toont HELD werk van Christoph Fink, Adrien Tirtiaux en Steve Van den Bosch. Tirtiaux en Van den Bosch tonen hoe een eenvoudig idee tot een ingenieus en verrassend werk kan leiden. Een balkenconstructie van Tirtiaux blijft stabiel door slechts één nagel. Bij Van den Bosch lees je 'As seen from across the room' op de muur. Door achterom te kijken, besef je pas dat het een projectie is en wel de kleinst mogelijke vanop de verst mogelijke afstand.

Adrien Tirtiaux, zicht op 'Gleichgewichtskonstruktion (Das Land mit sechs Parlamenten)' (2014) en 'One Nail' (2015), foto: Karolien Chroniak

Om het fileeeld tijdens de week te vermijden, kiezen Geukens & De Vil en Marion voor 'Leopold Sundays', nocturnes op zondag. Een reden te meer om eens te gaan kijken.

Indra DEVRIENDT

'Goodbye Pourbus Hello Leopold' tot 28 november in Geukens & De Vil Gallery, Leopoldplaats 12 (1ste verd.), Antwerpen. Open do-za van 13-18 u. www.geukensdevil.com
'Christoph Fink, Adrien Tirtiaux en Steve Van den Bosch' tot 28 november in mariondecannië artspace, Leopoldplaats 12 (2de verd.), Antwerpen. Open do-zo van 14-18 u. www.mariondecannië.com

COLUMN

Geen Manieren

Mij klassevol van het gemeen der vervuilende massa onderscheidend scheurde ik ten tijde van onder andere een maansverduistering zeer hip en oerendhard aan boord van mijn door elektra gevoede bolide, de fameuze Tesla van mijnheer Musk, naadloos doorheen een niet bij naam te noemen schurkenstaat naar een schapeneiland waarop eens, tussen de keutels van het woldragend vee en door vier winden belegerd, Caspar Friedrich stond om er naar levend model een eenzame crucifix bijeen te borstelen, een evenement dat de beeldhouwer David d'Algers rillingen bezorgde en hem toeliet het volgende uit te roepen: "Voilà un homme qui a découvert la tragédie du paysage!"

Ik had de intentie om op deze door Friedrich geheiligde plek in stilte en eenzaamheid een twintigtal schetsen aan de nakende maansverduistering te wijden. Helaas was ik niet bij machte lang alleen maar in de aanwezigheid van mijn eigen zelve te toeven. Een inboorling presenteerde zich aan mijn oog, een volstanke gezelligaard die Einar bleek te heten en een maagdelief bij zich had die zich als een lenige anglomane in Lederhose op mijn netvlies voortbewoog. Schouder aan schouder loekte het koppel de wachter van onze aarde tegemoet, waarna beiden hun schildersgerei te voorschijn toverden en twee ezels openplooiden. "Stik!" riep de belle in lederen shorts na een volle minuut. "Fuck, my love, fuck en stik! Ik heb, om ermede mijn penseel af te kuisen, een vod vergeten mee te nemen." Vergramd speekte zij een rochel grondwaarts en vloekte toen de teken uit de bomen en de vossen uit het riet. Een pinkerwenk later zag zij naast mijn tekendoos het bonte dessin van mijn bouffante in het gras oplichten. Vivat! tierend maakte zij zich van mijn halsdoek meester.

Schuddebollend spioende haar metgezel naar haar doeningen wijl hij om te spreken zijn kaken droef van malkander deed wijken en in tristesse zijn tong fel ratelen liet: "Uit de band springen is heimisch noch heimatlich en dient als levensfremd verworpen te worden. Als eye-opener moet het mij in eerste instantie van het hart dat uit de band springen niet blond is en niet blank en dus niet van bij ons. Dus, mijn vlam, mijn pupse, weest geen harige heks doch een jungfräulich prutske dat welopgevoed door hare dagen treedt. Legt die sjaal terug waar ge het pronte ding gevonden hebt en laat dat vloeken voortaan stillekens achterwege."

De anglomane, gang en bouw van een roofdier, besloop haar aanklager, sprong naar zijn ogen en bedreigde met behulp van acht vingermagels de schelen zijner kijkers. "Wat gij daar allemaal uit uw kloten hebt weten te slaan," siste zij gezwind, "dat is mij nu toch zo belachelijk ziekelijk om u ongemakkelijk te schijten en tot de dood erop volgt te bepissen!" Haar Lederhose uitschoppend en haar string afstropend, ging zij met een rinkellach boven een partijtje lisdodden hurken. En ik, lezer, wat deed ik bij het aanschouwen van zoveel onvelvoeglijkheid? Ik pakte mijn boeltje en vluchtte weg van het met de grofste vulgariteiten bezwangerd tableau vivant.

Zeven weken later kwam ik de anglomane, in lederen Tirolerbroek gehes artistiekkelinge ter hoogte van de hanzestede Staveren wederom tegen.

Bleekpaars, als genetisch schmutzig gemanipuleerd stond zij daar, een duurzaam soort van dutsachtige, deerlijk verloren gelopen moefte die mij zeide: "Kom, verworpene der aarde, kom, laat ons happy zijn, het is de trend, de nieuwe hype, echt waar, happy zijn." Zij trok mij aan mijn mouw voort, brak in snikken uit en liet mij toe haar asem op te snuiven, een vierendeel levenslucht dat geurde naar couragewater, after-shave en verboden paradijzen.

Later waren wij in een café tezamen. Zij liet zich achter het marmer van een tafeltje op een stoel neder, schoof heen en weer over de zeet als een zuster des gemenen levens en binst dat zij mij met lodderig oogwit en lonkende wimpers lokte en wenkte, koerde zij: "Behalve de zitcultuur die wij in onze westerse samenleving zo cosy hebben weten op te bouwen, hebben Einar en ik niets gemeen. Hij is een hardrijder en een hartlijder en hij eet met zijn mond open. Hij is een mens die geen manieren heeft."

Zij glimlachte nogal wulps grinnikend mijn irissen tegen en fezelde: "Wie doet een move? Gij doet een move, ik doe een move. Okay?" Nadat zij deze zin had uitgespeeld, loerde zij gespannen naar het voorwerp van haar driftige interesse. Eilaas ontmoette haar vurige blik niets anders dan de leegte van lucht. De enige zoon van mijn goede vader was schampavie en al repen snij-dend fluiten gegaan.

Pjeroo ROOBJEE